

مشعل‌سوزی یا فلرینگ، سوختن گاز طبیعی در فرآیند استخراج نفت است که از نگاه بانک جهانی به دلایلی مانند محدودیت‌های اقتصادی و بازار و فقدان مقررات و اراده سیاسی لازم روی می‌دهد. این مسأله باعث انتشار آلاینده‌هایی نظیر دی‌اکسید کربن و متان در جو زمین می‌شود. انتشار متان از مشعل‌سوزی، تأثیر قابل توجهی در گرمایش زمین دارد. متان ۸۰ برابر قدرتمندتر از دی‌اکسید کربن است و به همین خاطر پایان مشعل‌سوزی در کشورهای نفتی از نگاه جامعه جهانی بسیار مهم است. در حال حاضر تقریباً ۸۰ دولت یا شرکت نفتی متعهد به صفر کردن مشعل‌سوزی در یک دهه آینده‌اند. روندی که اکنون در ایران نیز دنبال می‌شود و امید است که تا ۳ سال دیگر پرونده این بحث بسته شود.

در یک سال اخیر نیز اقدامات متنوعی در این زمینه انجام شد. از جمله اینکه با شرکت پالایش گاز بیدبلند خلیج فارس قراردادی به ارزش ۱/۱ میلیارد دلار امضا شد. این قرارداد شامل ۲۷ طرح برای جمع‌آوری ۶۰۰ میلیون فوت مکعب در روز گاز همراه است که در نتیجه آن سالانه حدود ۱/۵ میلیون تن CO₂ (ترکیبی از گاز اتان و سنگین تر) به خوراک پالایشگاه‌ها افزوده می‌شود.

علاوه بر این امسال تکمیل و بهره‌برداری از طرح‌های NGL^{۳۱۰۰} و NGL^{۳۲۰۰} پیگیری و اجرا می‌شود و تا پایان سال با بهره‌برداری از این دو طرح از بخش قابل توجهی از گازسوزی در ایران جلوگیری خواهد شد. گازهای متان، اتان، پروپان، بوتان و مایعات گازی مهم‌ترین محصولات و فرآورده‌های تولیدی واحدهای NGL هستند که بخش زیادی از آنها به میدان‌های نفتی جنوب تزریق می‌شود. هدف از این اقدام، رعایت ملاحظات زیست‌محیطی، ایجاد ارزش افزوده از گازهای مشعل و تأمین پایدار خوراک شرکت‌های پتروشیمی است. به عبارتی، این کار علاوه بر بهبود وضع محیط زیست و کاهش آلاینده‌ها، زمینه‌ای برای مصرف گاز همراه در صنایع بویژه پتروشیمی را فراهم خواهد کرد و از این طریق ارزش افزوده به همراه خواهد داشت. آن طور که در برنامه‌ها دیده شده، مابقی گازهای مشعل نیز تا پایان دولت سیزدهم جمع‌آوری می‌شود و به این ترتیب کل گازهای همراه با نفت ایران تعیین تکلیف خواهد شد.

بهره‌برداری از دو طرح ان جی ال در ۱۴۰۱

پایان مشعل‌سوزی در دولت سیزدهم

براساس آمارهای مؤسسات بین‌المللی مانند آژانس بین‌المللی انرژی ایران در سال ۲۰۲۰ روسیه، عراق، آمریکا، ایران، الجزایر، ونزوئلا و نیجریه ۷ کشور رکورددار مشعل‌سوزی هستند. بانک جهانی در این باره می‌نویسد که این ۷ کشور برای نهمین سال متوالی از زمان آغاز نخستین رصد ماهواره‌ای - در سال ۲۰۱۲ - در ابتدای لیست مانده‌اند. مسأله این است که این ۷ کشور هر سال ۴۰ درصد از نفت جهان را تولید می‌کنند، اما عامل دو سوم (۶۵ درصد) مشعل‌سوزی در جهان هستند.

جمع‌آوری گازهای همراه

عملکرد یک ساله

- بهره‌برداری از واحدهای جمع‌آوری گازهای مشعل در میادین پارسی کلاستر/ مارون (۶) / مارون (۳) / منصوره مجموعاً با ظرفیت جمع‌آوری ۴۲ میلیون فوت مکعب در روز.
- با افتتاح پالایش گاز بیدبلند خلیج فارس (۲) با ظرفیت ۳/۴ میلیون تن در سال محصولات گازی (شامل اتان، پروپان، بوتان و میعانات گازی)، گازهای همراه نفت از سه استان خوزستان، بوشهر و کهگیلویه و بویراحمد جمع‌آوری شد که تأثیر قابل توجهی بر کاهش گازهای مشعل داشته است. کل ظرفیت فرآورش این پالایشگاه ۵۷ میلیون مترمکعب در روز است که بخشی از آن از محل گاز خام پارس

برنامه‌ها

- پیگیری اجرای واحدهای جمع‌آوری گازهای مشعل در میادین نفت شهر/ سومار، سروسدان/ سعادت آباد (۳۰ درصد پیشرفت)، چشمه خوش (۴۰ درصد پیشرفت) و منطقه غرب کارون مجموعاً با ظرفیت جمع‌آوری ۱۴۳ میلیون فوت مکعب در روز.
- پیگیری ساخت طرح NGL ۳۱۰۰ با ظرفیت جمع‌آوری ۲۴۰ میلیون فوت مکعب در روز (پتروپالایش دهلران - صندوق‌های بانسستگی نفت) با ۶۰/۳ درصد پیشرفت. (با هدف جمع‌آوری گازهای همراه میادین غرب کشور)
- پیگیری ساخت طرح NGL ۳۲۰۰ با ظرفیت جمع‌آوری ۵۰۰ میلیون فوت مکعب در روز در دو فاز (پالایش گاز یادآوران خلیج فارس)، بهره‌برداری از فاز اول تا پایان سال ۱۴۰۱ (با هدف جمع‌آوری گازهای همراه میادین غرب کارون)
- پیگیری طرح‌های بهسازی و احداث تأسیسات جمع‌آوری گازهای مشعل در پالایش گاز بیدبلند خلیج فارس و پتروشیمی مارون مجموعاً با ظرفیت جمع‌آوری ۸۴۳ میلیون فوت مکعب در روز. (اتمام مطالعات مقدماتی طرح‌ها)
- پیگیری ساخت طرح NGL خارگ با ظرفیت جمع‌آوری ۳۰۰ میلیون فوت مکعب در روز. (صنایع فراساحل - صف)

- جنوبی تأمین می‌شود.
- انعقاد هشت فقره قرارداد طرح جمع‌آوری گازهای مشعل مابین شرکت پالایش گاز بیدبلند خلیج فارس و شرکت‌های داخلی در اسفندماه ۱۴۰۰ به مبلغ ۴۷۰ میلیون یورو
- امضای تفاهنامه‌های همکاری مابین شرکت ملی نفت ایران و هشت هلدینگ پتروشیمی به ارزش حدود ۲/۵ میلیارد دلار با هدف سرمایه‌گذاری در بخش بالادستی و تأمین خوراک در سال‌های آتی. (مطالعه توسعه مخازن گازی و نفتی کشور، جمع‌آوری گازهای همراه و استحصال اتان از پالایشگاه‌های پارس جنوبی)

- جمع‌آوری گازهای همراه مشعل سکوی نصر و جزیره سیری با استفاده از منابع داخلی یا سایر منابع.
- انجام مطالعات مهندسی و انتخاب پیمانکاران داخلی جهت اجرای انتقال گازهای فلر فرورزان.
- پیگیری اجرای طرح‌های کاهش مشعل‌سوزی و انتشار SO₂ در ۸ پالایشگاه مستقر در مجتمع گازی پارس جنوبی در قالب پروژه‌های یک ساله، سه ساله و پنج ساله.
- در راستای اجرای بند (د) تبصره (۴) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۰ مبنی بر جمع‌آوری گازهای مشعل و مصوبات هیأت مدیره شرکت ملی نفت ایران، فراخوان مزایده فروش گازهای فلر مربوط به میدان نفتی مسجد سلیمان به میزان حدود ۶۵ میلیون فوت مکعب در روز در اواخر خردادماه ۱۴۰۱ توسط شرکت ملی مناطق نفتخیز جنوب منتشر شد. هم‌اکنون اسناد متقاضیان در حال بررسی است. همچنین برگزاری فراخوان مزایده فروش گازهای مشعل سکوی سلمان به میزان حدود ۱۰۰ میلیون فوت مکعب در روز توسط شرکت نفت فلات قاره ایران نیز در دست اقدام و پیگیری است.

ویژه‌نامه

ایران

یکشنبه
۶ شهریور ۱۴۰۱